

„Църковен Вѣстникъ“

издава всѣки петѣкъ
той има прѣвъ, годишната и три
приложения — по 1 книга отъ
4 печатни коли за всѣко
четирнаесетѣ.

Годишната цѣна на „Църко-
венъ вѣстникъ“, заедно съ
трите приложения, за България
10 лева, а за странство 18 лева.

Единъ брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

СЪ ТРИ ПРИЛОЖЕНИЯ ВЪ ГОДИНАТА.

Абонаментътъ е годишенъ и
— всѣкога прѣдплатенъ —

Всичко, относещо се до вѣст-
ника, се изпраща до админи-
страцията на Църковенъ вѣст-
никъ в г. София.

За обявления се плаща за първи
платъ по 20 ст. на редъ съ
гармондъ, за всѣко повторение
по 10 ст.

Неплатени писма не се при-
ематъ — рѣжониси за седмичното
издание не се повръщатъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

По въпроса за грѣцкитѣ владици въ България.
Митрополитъ Максимъ.
Унииние и надежда.
Велетристиката: Фабиола или старовѣрмскитѣ християни.
Църковна и общественъ лѣтописъ:
I. Вжтрѣшенъ отдѣлъ.
II. Външенъ отдѣлъ.
Обявления.

По въпроса за грѣцкитѣ владици въ България.

(Продължение отъ бр. 38).

Никога и никое законодателство въ конституционна и демократическа страна нѣма да освети такъвъ редъ, или, по-право, безпорядкъ на нѣщата. Напразно се мжчи патриаршията да го защитава въ протеститѣ си съ позивъ къмъ берати и фермани. Въ туй виждаме само обичайната ѣ тактика, съ громки думи да заблуждава свѣта. Тя не може показва ферманъ, който да ѣ дава право за владичество надъ български епархии, още по-малко въ Княжеството. Има само единъ ферманъ за подчинението на послѣдната охридска архиепископия — патриаршия (за унищожението на търновската блг. патр. не съществува и такъвъ), ала той е отмѣненъ съ фермана отъ 1870 г. Тоя ферманъ патриаршията не признава, защото възврѣща похитенитѣ отъ Фернеръ права за църковна самостоятелностъ на българския народъ. Тя само врѣди на себе си и се уронва прѣдъ общественото мнѣние, дѣто се старае да изкара за себе подкрѣпа отъ сюзеренството на Турция и отъ новоиздаванитѣ ѣ берати. Нашиятъ юристъ, г. Г. Пасаревъ, въ специална статия (Наумова „Веч. Цоца“ отъ 22 юний т. г., бр. 1727; гл. и „Le Courrier de Sophia“ отъ 18 юний, № 78) разясни добръ съ международни трактати въ ржка, че султанскитѣ берати не важатъ нищо за България, защото сюзеренството на Султана не може да има никакво приложение въ вжтрешното управление на страната. Въ нейна терито-

рия всичко трѣбва да се покорява на вжтрешната властъ на Държавата. Всѣки въ нея институтъ, отъ какъвто характеръ и естество да бжде, трѣбва да се създава, учрѣждава и дѣйствува подъ контрола на държавния суверенитетъ. Къмъ това, за вразумление на Фернеръ, бихме прибавили, че България си е извоювала вече самостоятелностъ дори и въ външнитѣ си международни отношения, като всички държави захвърлиха всичкитѣ си договори, свързани съ Турция, и си склучиха и склучватъ нови направо съ Княжеството. За туй мжчно ни е да повѣрваме твърдението на патриаршията, че българскиятъ прѣдставителъ въ Цариградъ билъ ѣ казалъ, какво нашето правителство било длъжно да уважи султанския бератъ, що носѣлъ съ себе новоназначениятъ митроп. Н. И ако туй е било казано, то трѣба да е било отъ „висока политика“ Понататкъ, г. Пасаревъ изтъкна, като естествено послѣдствие, че и грѣцкиятъ епископъ трѣба да се увѣрждава съ Княжески указъ, както се увѣрждава и българскиятъ. Не е на това мнѣние вѣнската „Найе-Фрайе-Прессе“, която напоследкъ е станала органъ грѣцки и патриаршески. Тя поддържа патриаршеското становище, че споредъ чл. 5. на Берл. договоръ патриаршията не била задължена да иска отъ България ни дори позволение за назначаване на г. Неоф. —

Но странно е, че и руск. „Церковный Вѣстникъ“ (отъ 6. юлий т. г., № 27, стр. 898), въ едно антрефиле по варнен. инцидентъ, по край други по него неточности и повърхна освѣдомленостъ, непрѣпоржчителна за досточтимо академическо издание, е допусналъ и слѣдното: „отъ врѣме на берл. тракторъ припознато (?) е безпорното (?) право на патриаршията да назначава свои митрополити въ македонскитѣ (?) и други градове съ смѣсено население“. — Боязливо, но все по-ясно отъ „Църк. В.“ се изказва „Новое Врѣмя“ (пос. ст.). Като признава че „отъ Берлинския договоръ насамъ мжчно е да се отрича на автономна България правото да контролира всичко онова, що се отнася до вжтрешната свѣтска и духовна администрация“, върху назначението на грѣцкитѣ ми-

трополити въ Княжеството, вѣстникътъ се произнася така: „естествено би било такъ-вото да се назначаватъ отъ Цариградъ съ съгласието и одобрението на Софийското правителство“. Нарочно приведохме горнитѣ цитати, за да покажемъ, какъ смѣтно схваща и колко повърхно третира и чуждиятъ печатъ тоя въпросъ.

Да се спремъ на досежнитѣ постановления на Берл. договоръ, на които толкова намира патриаршията въ меморандумитѣ си до силитѣ и чръзъ органа си. Чл. 5 отъ тоя договоръ оирѣдѣля, че различието въ религиознитѣ вѣрвания не може да бѣде прѣчка за ползуване отъ граждански и политически права; че свободата и външното изпълнение на всички изповѣдания е гарантирана за туземци и чужденци и че не оива да се прави никаква спѣнка както въ иерархическото устройство на *разнитѣ* религиозни общества (*differentes communions*), тъй и въ сношенията имъ съ духовнитѣ си началници. Но и безъ тѣзи постановления на Берл. договоръ, България не може да не приеме и освети въ своето публично право свободата на вѣрата, съвѣстѣта и на словото, както сѣ го сторили всички конституционни и културни страни. Българитѣ сами достатъчно сѣ изпитали на себе прѣзъ многовѣковно двояко иго, какво значи лишението отъ тая свобода, та не тѣ ще огидатъ да я откажатъ за другитѣ си съграждани. Всички съжителствуващи съ тѣхъ народности въ Княжеството ще признаятъ че, като български подданици и граждани, тѣ се ползуватъ съ своята религиозна и политическа свобода, както и българитѣ, и че послѣднитѣ, освѣнъ дѣто не ламтятъ за чужди права, но и немарятъ дори за своитѣ си. Гърцитѣ въ душата си навѣрно се смѣятъ на крайната имъ отстъпчивость, като я считатъ за слабость, за гламавщина. И наистина българитѣ могатъ да се поучатъ отъ гърци и ромѣни, какъ да обичатъ и отстояватъ своето. Модерниятъ духъ на толерантность на дали докарва другадѣ до такава самозаборава, както въ България. По отношение на гърцитѣ туй се доказва краснорѣчиво съ самия тоя фактъ, че се е търпѣлъ такъвъ безправовъ и унизителенъ за България редъ. Докато въ Атина сами властитѣ късатъ лика на бѣлг. князь и не търпятъ никакъвъ българска надписъ, дори и оня надъ вратата на бѣлг. диплом. агентство, въ София има грѣцка църква и училище, на осъществяването на което присѣтствува дори и българскиятъ министръ на просвѣщението. Прѣди 15 години бѣлг. правителство се ообърна до грѣцкото правителство да му изпрати гърци лѣкари, на които да даде служба прѣдимно въ мѣста, дѣто има грѣцко население („Le Courrier de Sophia“ отъ 20 августъ т. г., № 95). Само въ Цловдивъ има 45 д.

чиновници, адвокати и лѣкари гърци, а въ Станимашкото кметство повече отъ половината общински чиновници и служащи сѣ гърци. Дори по военното вѣдомство има повече отъ 30 д. гърци офицери и санитарии отъ всѣ какви чинове („Нова Марица“ отъ 6 августъ т. г. бр. 74). Сѣщо и по всеички други вѣдомства, въ общински учрѣждения, безъ да се изключватъ дори и бѣлг. училища, ще срѣщнете гърци на служба; грѣцкитѣ училища се ползуватъ съ свобода, какъвато нѣматъ въ Блада. По уредба и по брой, пропорционално тѣ надминаватъ ония въ сѣща Гърция. Сама патриаршията казва, че въ Княжеството имало 66 грѣцки училища съ 186 учители и учителки и 7744 ученици отъ двата пола („Екл. Алит.“ бр. 35 отъ 26 авг. т. г.

Като дойдемъ специално до свободата на вънкашното изпълнение на изповѣданието, то и въпросъ не може да става за нѣкакво стѣснение, защото прѣди всеичко вѣрата е една и сѣща. Грѣцкитѣ църкви се ползуватъ съ сѣщитѣ права и свобода, каквито и бѣлгарскитѣ. Грѣцкитѣ митрополити, както видѣхме, сѣ напълно безконтролни. Тѣ не се подчиняватъ на никакви общи църковно-училищни наредби въ страната. Гърцитѣ не могатъ посочи ни единъ фактъ, дѣто да имъ се е прѣчило досега отъ страна на бѣлгарското правителство не само въ иерархическата уредба на общината имъ и на сношенията имъ съ религиозното началство, но дори и тогава кога сѣ устроявали заговори и враждебни планове срѣщу България. Бѣлгарскитѣ правителства сѣ надминавали въ туй отношение всечки прѣдѣлѣ на държавническо благоразумие. Тѣ могатъ да се осѣдѣятъ въ занемара на длъжноститѣ си къмъ Държавата, но не и въ противното. За пояснение на мисълѣта ни, ще посочимъ, че и чл. 44 отъ Берл. договоръ прави буквално сѣщитѣ задължения и на Ромѣния, каквито чл. 5 — на България, ала тамъ съвсѣмъ иначе постѣпватъ людетѣ. Най-сетнѣ, нека изтъкнемъ и това, че за наредбитѣ си въ чл. 5 Берл. договоръ има прѣдъ видѣ общини съ *разно* вѣроизповѣдание отъ онуй на България (въ който само случай и може да става рѣчь за насилие на религ. свобода), а не *едновърно* население, което не може да състави освѣнъ *една* религиозна община и да има по църковнитѣ канони, само едно духовно началство. Бѣлгари и гърци ги дѣли въ духовно отношение само една врѣменна разпря отъ чисто административенъ редъ. Тя нѣмаше да сѣществувала, ако грѣцкитѣ владици прѣстанѣха да бѣждатъ полит. органи на панелинизма.

Както всека държава, и България има неупоримото право за контролъ надъ всеички сѣществващи въ нея институти. Допущали у себе отдѣлна грѣцка епархия, Държа-

вата ни има дългъ и право да урегулира съществуването и функционирането и съ специално законоположение, та да се прѣмахне сегашниятъ безправовъ редъ, който дава възможностъ за подигравка съ честта и достоинството на Княжеството. По сила на своя суверенитетъ и на вътрешната си самостоятелностъ, тя трѣбва частъ напрѣдъ да издаде туй законоположение. Въ основа на послѣдното прѣди всичко трѣба да влѣзе опрѣдѣлението че назначението на грѣцкитѣ иерарси ще става подъ контрола и съ одобрение на българск. правителство и утвърдението имъ — съ княжески указъ, както става и съ българскитѣ (чл. 45 отъ Екзар уставъ, приспособенъ въ Княжеството). Само отъ туй утвърждение, а не отъ берати и фермани, грѣцкитѣ иерарси може да добие пълномощие (санкция) да упражнява властъ върху подданици и граждани на Княжеството. А за да се убѣдятъ патриаршията и нейнитѣ адвокати, че това не противорѣчи и на Берл. договоръ, доста е да посочимъ, че дори за Източна Румелия чл. 346 отъ Органическиятъ Уставъ даваше на главния управителъ право да издава утвърдителни грамоти (берати) на владци въ областта.¹⁾ Ще си позволимъ да приведемъ и поучителния примѣръ съ православно-сръбскитѣ епархии въ Босна и Херцеговина, които по Берл. договоръ сж турски провинции, само окупирани отъ австро-унгарскитѣ власти. Въпросътъ за църковното управление вълнува цѣли десетъ години православно население въ тия провинции. Най-сетнѣ прѣдставениятъ отъ австрийското правителство, приетъ отъ синода и патриарха въ Цариградъ и утвърденъ отъ императора уставъ, опрѣдѣли мин. год. въ подробности редътъ на църковното управление въ православитѣ епархии на окупирани области. Митрополититѣ за тѣзи епархии се избиратъ отъ синода на цариградската църква въз основа на тайното предложение на австрийското правителство и на мѣстнитѣ архiereи и се утвърждаватъ въ избора си отъ императора.²⁾ Който знае рафинираниѣ способности за управление у австрийското правителство ще разбере лесно отъ тукъ, че православитѣ митрополитѣ въ поменатитѣ области може да стане само тоя, когото пожелае окупационното правителство. Значи, дори и тукъ инославната свѣтска властъ има право за намѣса въ църковнитѣ работи на двѣтъ провинции, колко и да се дава на тая намѣса характеръ на *jus supremae inspectionis*. Па и тукъ

¹⁾ Прокарването на тая хубава прѣдба прѣдъ международната комисия, що състави устава, се дължи на прѣдвидливостта и застъпничеството на Н. Блаж. бълг. екзархъ Носифа I.

²⁾ „Церковныя Вѣдомости“ № 33 отъ 13 августъ 1905 г., стр. 1417, почерпани изъ „Pester Lloyd“. Сждо и въ Карловацката и Сибирската митрополии императоротъ утвърждава избраника; и въ Кипърската архиепископия той се утвърждава отъ господарствената властъ. Въ Русия и Гърция държавниятъ глава назначава направо едно отъ 3-мата кандидати, що му прѣдставя синодетъ за вакантната катедра.

зависимостта отъ цариградския патриархъ се счита недостатъкъ още на устава. защото патриархътъ се явява единичниятъ иностраненъ факторъ, що запазва влиянието си върху вътрешнитѣ събития отъ църковния животъ на босно-херцеговинскитѣ християни.³⁾ — Послѣ въ нашето законоположение не може да не влѣзе и туй съществено условие, че кандидатътъ за грѣцки владика трѣба да бжде български подданикъ. Само на таково държавата може да повѣри духовното ръководство на свои подданици, съ довѣрие, че ще ги възпитава той въ духа на законитѣ на страната, въ гражданска коректностъ къмъ държавата въ любовъ и прѣданостъ къмъ България, като къмъ тѣхно отечество. По-нататкъ, въ опрѣдѣление кандидата трѣба да се прокара изборниятъ принципъ съ участие на прѣдставители и отъ народа, както става въ българската и ромѣнската иерархия, въ сибирската митрополия и въ кипърската архиепископия. Въ конституционна и демократическа България по-съгласно съ общия строй и духъ на страната и по-мило на населението ще бжде, ако то взема участие и въ избора на тия, на които повѣрва душитѣ си, религиозно-правственото си възпитание. Правото за гласъ на патриаршията върху избора въ такъвъ случай не трѣба да остава по-нататкъ отъ туй — за вакантната епархия паството да избира по двама кандидати, и патриаршията да залича едно отъ двѣтъ имена, прѣдставени ней съ избирателния протоколъ. Останалиятъ кандидатъ е законниятъ избраникъ. Той ще се ръкополага отъ патриаршията или по делегация отъ нея, отъ съборъ на митрополититѣ и въ Княжеството. Само слѣдъ утвърдението съ височайши указъ, по прѣдставление отъ министра на вънкашнитѣ работи и изповѣданията, той влѣзва въ изпълнение на длъжноститѣ си. Въ интересъ на епархиитѣ и на самитѣ иерарси ще бжде, ако службата имъ бжде пожизнена, за да не бждатъ мѣстени отъ епархия на епархия, като извѣстни граждански чиновници.¹⁾

Туй не е, разбира се, окончателното рѣшение на въпроса. Ала то все създава единъ търпимъ врѣмено *modus vivendi*, единъ правовъ порядъкъ, примиримъ поне съ достоинството на Държавата ни, ако не и съ онуй на Църквата ни. Окончателното же и канонично рѣшение на въпроса ще намѣримъ, като си уяснимъ по-напрѣдъ питанието: защо има грѣцки владци въ България?

По канонитѣ на православната Църква, двама православни митрополити не могатъ да бждатъ кириарси на една и сжща епар-

³⁾ Тамже

¹⁾ Не забвгнахме въпроса за числото на епархиитѣ, макаръ че, безъ никаква врѣда за дѣлото и съ материално облекчение за паството, могатъ да се намалатъ отъ 5 на 3, като месемврийската и созополската се присъединятъ къмъ анхаалската. Въ сжщность за 12,000 вѣнч. (70,000 д.) и единъ митрополитъ е достатъченъ.

хия. Тоя принципъ осветенъ отъ многовѣков на практика, туряше въ безизходно положение патриаршията слѣдъ издаването на султанския ферманъ въ 1870 г., който учрѣди бълг. Екзархия. Тоя ферманъ отнемаше по голѣмата частъ отъ епархиитѣ въ империята отъ патриаршеското вѣдомство. Ненамирайки законна основа подъ нозѣтѣ си да унищожи царския ферманъ и да запази владичеството си въ епархиитѣ, що за винаги се изплъзваха отъ рѣцѣтѣ ѝ, фенерската патриаршия прибѣгна до беззаконието. Тя не припозна фермана и прогласи схизма надъ пълъ български народъ съ духовенството му. Цѣльта на тая схизма, толкова неоправдана по сжщество, колкото и порочна по форма, бѣ да си създаде патриаршията привидно права да държи не само свои владици въ бълг. епархии, покрай каноническитѣ имъ кириарси-българи, но дори и свои свещеници навсждѣ, дѣто би останали макаръ двѣ кжци признаващи вѣдомството ѝ.*) Схизмата не бѣ припозната отъ другитѣ автокефални църкви, ни отъ турското правителство. Тя си остана и остава за смѣтка на Фенеръ, като изключително негово и достойно за него дѣло. Ала въ рѣцѣ на патриаршията тя се явява едно оржие, макаръ и врѣменно. Благодарение на тая схизма, Фенеръ държи свои митрополити въ македонскитѣ бълг. епархии, редомъ съ бълг. тамъ иерарси, защото турското правителство не желае да наложи на патриаршията султанския ферманъ отъ 1870 г. Но що думаме? Дори и въ сама България православни български правителства търпятъ комахай 30 вече години патриаршески владици, чието назначаване се базира пакъ на тая схизма.***) Кажете, за Бога, не е ли обидно за Църквата ни, за държавата ни, за народното ни достолѣпие да търпимъ у насъ си и надъ самитѣ насъ дѣйствието на единъ произволенъ актъ на Фенеръ? Можаха ли да помислятъ нѣкога почиващитѣ днесъ въ гробоветѣ си плеада ратници и мжченици въ полувѣковната борба за възстановяване историческитѣ права на бълг. народъ за църковна самостоятелностъ, че една свободна България ще търпи безропотно още връзкитѣ на фенерското зло въ своята земя? Тѣй ли би постѣпили гърцитѣ, ако остояха на наше мѣсто? Не се съмняваме, че ни Ромжния, ни Сърбия би допустнали въ своитѣ си

*) Схизмата бѣ по политика внушена отъ западната дипломатия и по политивна прѣгърната отъ Фенеръ. Добръ я характеризира тогавашниятъ перусалиски патриархъ Кирилъ, като каза, че тя се произнася за запазване елнизма, за благого на елнискитѣ блѣнове и мечти („Църковенъ Вѣстникъ“ бр. 23 отъ 11 августъ т. г.)

Наистина, чл. 10 отъ фермана, за да примири по-лесно патриаршаваше ѝ правото да държи своитѣ митрополити въ Пловдив, Анхиялъ и Месемрия, дѣто имаше компактно гръцко-патриаршията не припозна фермана така, че не по сила на т задържъ владицитѣ си въ тѣзи епархии. За туй още въ тѣменно съ другитѣ епархии, се поставиха български владици, Шуменъ, а не слѣдъ издаването само на българския ферманъ, както невѣрно твърди патриаршията („Еклиз.“ августъ т. г.)

прѣдѣли една чужда иерархия при даденитѣ условия. Па дори и окупационнитѣ руски власти прѣвъ 1878 г. не допустнаха изпратения тогава гръцки митрополитъ ни да влѣзе въ Варна, защото Варна си имаше вече православенъ митрополитъ българинъ (Шанг. „Веч Поща“ бр. 1731/230 т. г.)

Не остава, прочее, освѣнъ да установимъ оня редъ на работитѣ, който канонитѣ на православната Църква повеляватъ. Ние сме, слава Богу и хвала народу, останали вѣрни на православието. Между славянитѣ ние сме най стариятъ православенъ народъ. Конституцията на Княжеството е прогласила православието за господствуваща вѣра въ страната. Поради туй въ православна България може да има само една православна иерархия — тая на православната българска Църква, която е нераздѣлна частъ отъ Единая, Святая, Соборная и Апостолская Церковь. Тая иерархия, нѣма съмнѣние, ще гарантира пълна свобода на гръцкото си паство, ако то желае да има гръцки свещеници и дори владици и да извършва богослужение на гръцки езикъ. Прѣдъ такова рѣшение, основано върху твърденията на църковнитѣ канони и на пълната наша самостоятелностъ въ вътрешното ни управление трѣба да останатъ безсилни всекаккви чужди намѣси, всекаккви външни политически влияния, от дѣто и да идатъ тѣ.

Едно законодателно, прието отъ Народното Събрание прѣдложение, въ смисълъ: „Споредъ конституцията на Княжеството, санкционирана отъ държавитѣ, подписвали берлинския договоръ, България е православна държава. Въ нея, по канонитѣ на источно-православната Църква, има само една православна иерархия — българската. Сегашнитѣ гръцки митрополити, по изключение, запазватъ катедритѣ си, до като сж живи“, — свършва работата веднѣжъ за винаги.

Знаемъ, че срѣщу туй окончателно и напълно законно рѣшение на въпроса люде отъ пасмината на извѣстния Дурново ще ни възразятъ: Защо падате въ противорѣчие съ себе, като въ Княжеството искате да прѣмахнете гръцкитѣ владици, а въ епархиитѣ низъ вилаетитѣ български митрополити прѣбиваватъ редомъ съ гръцки? „Отговорътъ ни е кжсъ. Както разяснихме по-горѣ, въ вилаетитѣ гръцки митрополити стоятъ още въ бълг. епархии съ или безъ български иерарси, защото не е изпълненъ изцѣло царскиятъ ферманъ отъ 1870 г. Екзархията 30 години води борба срѣщу една въпиюща неправда, която съ туй му неизпълнение се прави на бълг. народъ. Тя не е прѣстанала и не прѣстава да протестира срѣщу натрапеното присѣствие на гръцкитѣ владици въ български епархии. Затуй не противорѣчимъ на себе, а сме напълно послѣдователни и логични.

Като не можемъ да отстранимъ едно беззаконие, вършенѫ надъ насъ въ вилаетитѫ, право и дългъ ни е да го изгонимъ изъ нашата земя поне и да покажемъ прѣдъ свѣта, че нито схизма признаваме, нито послѣдствията ѝ търпимъ, като свободенъ народъ, що се грижи за собственитѫ си сѣдбини. Нека патриаршията признае за вилаетитѫ фермана съ всичкитѫ послѣдствия отъ приложението му въ дѣйствието. Ние съ готовность ще изпълнимъ тогава задълженията, що произтичатъ за насъ отъ буквалното му изпълнение. И тогава мракобѣсни адвокати на патриаршията ще се обезустятъ за винаги*)

И друго възражение негли би се направило: „търпѣхте 30 години и съ туй сами, като да узаконихте statu quo'то, отъ което патриаршията вади вече нѣща като droit acquis за себе. Отговорътъ ни и тукъ е много простъ. Виновати сме прѣдъ себе, прѣдъ Държава и Църква, че отъ неопитность, отъ криви политически убѣждения, отъ непростителна немара къмъ църковни въпроси изобщо, ние сме направили едно голѣмо опущение, за което трѣба сега само да се каемъ. Ала туй наше опущение не значи, че сме изгубили вече и правото да законополагаме по тая частъ и да търпимъ до вѣка единъ безправенъ порядъкъ. Ако дори стари държави се виждатъ принудени да внасятъ, споредъ изисквания на епохата, важни, често пѣти коренни реформи въ разнитѫ области на своята уредба, почиваща на вѣковно формално законодателство, то колко повече има право и длъжность да стори това една млада, още сформираваща се държава и то за измѣнение на единъ редъ, що не се крѣпи отъ никаква законна основа! Да се твърди противното ще бѣде абсурдъ. Ние можемъ и длъжни сме, слѣдователно, да дадемъ по законодателенъ редъ горното рѣшение на занимаващия ни въпросъ, както можемъ да закононалагаме и по всички други въпроси, подигнати и поискани отъ добрата вътрешна уредба и развитие на страната. Понеже рѣшението, което ще вземемъ, не може да има обратна сила, нашето горѣприведено прѣдложение има прѣдъ видъ да се оставятъ сегашнитѫ грѣцки владици, докѣдъ бѣдатъ живи, на катедритѫ си, каквото съ това да се не остави и сѣнка отъ нарушение нѣкакво droit acquis.

Отъ туй рѣшение нѣма съ нищо да се уврѣдятъ духовнитѫ интереси на грѣцкитѫ общини. Ще се лиши само елинизмътъ отъ ени свои политически агитатори. Въ душата на грѣцкитѫ владици не могатъ да не съзнаватъ, че нѣматъ почва подъ нозѣтѫ си въ България. Прѣди десетина години, кога Впрѣ-

свещ. варненский бѣгарски митроп. Сименъ се оплакалъ чрѣзъ протосингела си за нѣкои незаконни дѣйствиия на единъ грѣцки свещеникъ, покойниятъ сега Поликарпъ такъвъ знаменателенъ отговоръ му пратилъ тогава; ще направя потрѣбното. Нека високопр. Симеонъ бѣде спокоенъ Тѣзи. безредици скоро ще прѣстанатъ. Прѣдчувствявамъ, че азъ ще бѣда послѣдниятъ грѣцки митрополитъ въ Варна“.

Ние казахме мнѣнието си. На правителството и обществото остава да си кажатъ думата. Едно нѣщо не подлежи на никакво съмнѣние: то е, че едно рѣшение на въпроса съ ясно и прецизно законоположение въ тая или оня смисълъ е повече отъ належаще. Силни съ правото си, ние не трѣбва да се сѣсняваме да го защитимъ по законенъ редъ и да прѣмахнемъ една аномалия, която дава мѣсто за конфликти и унижава Държавата ни. Трѣбва да се боимъ само отъ безредици. Съ тѣхъ права се не отстъпватъ и редъ се не туря. Тѣ само компроментиратъ народното ни име и държавния престижъ и ни лишаватъ отъ симпатиитѫ на цивилизованото общество, които ни сѣ толкова необходими.

Ще се считаме честити, ако тѣзи наши редове, писани на бърза рѣчка, послужатъ на печата и на по-компетентнитѫ отъ насъ да допринесатъ своето за пълното освѣтление на тоя тѣй важенъ за страната въпросъ. Съ туй ще се улесни и ускори разрѣшението му въ желанния смисълъ.

20 августъ 1906 год.

Митрополитъ Максимъ.

Новоизбраниятъ пловдивски митрополитъ Високопрѣосвещениятъ Максимъ е роденъ въ градъ Троянъ въ петдесетата година на миналото столѣтие. Още отъ ранни години той почувствувалъ влечение къмъ манахеското звание и, затова, постѣпилъ като послушникъ въ св. Троянска обитель. Тука той започналъ и първоначалното си образование, което по послѣ продължилъ въ Ловечъ, подъ прямия надзоръ и покровителство на приснопамятния Илариона Ловченски, а още по-послѣ въ Сопотъ. Слѣдъ завръщането му въ манастиря, 1870 година билъ рѣкоположенъ въ иеродияконски чинъ, като поелъ учителското звание — първомъ, въ новооткритото манастирско троянско училище, а послѣ, въ Клисуря и Пловдивъ. Опознатъ отъ тогавашния пловдивски митрополитъ Панарета, той билъ взетъ за митрополитски диаконъ въ Пловдивъ, а прѣзъ 1873 година билъ отведенъ въ Цариградъ. Отъ тукъ той заминалъ за Русия и постѣпилъ (1877 година) за ученикъ въ киевската Духовна Семинария, която и свършилъ прѣзъ 1882 година. Въ същата година билъ назначенъ за законоучителъ въ пловдивскитѫ мъжка и дѣвическа гимназии, а същеврѣменно и за катедраленъ проповѣдникъ. Въ края

Колкото за Княжеството, то само вече се изключва като отделенъ организъмъ съ своя особа държавна уредба и законодателство, съ вътрешна самостоятелностъ.

на 1882 година заминава въ Русия, за да постъпи въ киевската Духовна Академия; ала закъснѣлъ и оттамъ се връща въ Цариградъ, където билъ назначенъ за секретаръ на св. Екзархия, а подиръ двѣ години (1884) — за екзархийски протосингелъ. Въ сщцата година билъ ржкополеженъ въ перомонашески чинъ, а прѣзъ 1885 година билъ произведенъ въ архимандритски санъ. Поменатитѣ длѣжности въ св. Екзархия изпълнявалъ до 1889 година, въ която година билъ изпратенъ за управляющъ на новооткритата старозагорската епархия.

Въ 1891 година билъ избранъ за кириархъ на Скопската епархия, която управлявалъ до 1895 година: по настояванието и кознитѣ на българопротивника Хафузъ Паша, митрополитъ Максимъ билъ заставенъ въ 1895 година да напусне Скопие и замине за Цариградъ.

Въ течение на двѣ години тукъ той билъ прѣдседателъ на строителната комисиия на новата българска църква „Св. Стефанъ“ и на настоятелството на благодѣйното братство „Иосифъ I-ий“, що имало за цѣль построяванието на българската въ Цариградъ болница „Евлогий Георгиевъ“.

Слѣдъ това той биде изпратенъ да управлява епархията на Негово Блаженство Екзарха, — Ловченската, на който постъ оставаше до сега, т. с. до като бѣ избранъ и утвърденъ за архипастиръ на пловдивската епархия.

Туй сж, въ съвсѣмъ кратки чърти начъртани, живота и дѣйността на Високопрѣосвещенния Максима. Отъ тѣхъ се вижда, че новоизбраниятъ пловдивски кириархъ е прѣминалъ почти прѣзъ всички ония жизнени и църковни стадии, що могатъ да дарятъ човѣку такова широко умѣние и такъвъ дълбокъ опитъ и що могатъ да избистраятъ душевния погледъ и настроятъ архипастирското сърдце тѣй, че духовниятъ ржководникъ, призванъ и повиканъ отъ паството си, знае на какъ и какъ да поведе туй паство словесно.

Пловдивската епархия е една отъ най-важнитѣ и исторически наши епархии. Пловдивъ е билъ единъ отъ най-кипящитѣ центрове въ защитата на нашитѣ църковни и народни правдини. И по нарежданието на провидението Божие, на пловдивския прѣстолъ сж възсѣдавали едни отъ най-просвѣтитѣ и енергични архипастири на българската църква. И днесъ Пловдивъ не е изгубилъ туй значение. И днесъ — въ религиозно и народно-просвѣтно отношение — той е мѣсто, където трѣбва да възсѣдаватъ людие, що могатъ и сж длѣжни да направляватъ просвѣтата, живота на тоя милъ български край къмъ идеалитѣ на своитѣ досегашни архипастири, къмъ началата на православната ни св. църква, къмъ справедливитѣ и исконни правдини на българщината.

Високопрѣосвещенниятъ Максимъ е прѣминалъ учителското поприще — жизнено е, значи, просвѣтенъ въ потребитѣ и задачитѣ на българската школа; прѣминалъ е почти всички стѣпени на църковнитѣ длѣжности, — знае значи, живота, редѣстига и задачитѣ на църковно-административния нашъ животъ; бивалъ е върховенъ ржководникъ на вътрѣшния нравствено-религиозни животъ, на религиозното възнание на многобройно, епархийско паство; познатъ е при това още, и като добъръ и ревностенъ църковенъ проповѣдникъ.

Трѣбва, прочее, да се надѣваме, че новоизбраниятъ пловдивски кириархъ достойно ще продължи дѣлото на

блаженопочившитѣ си високопрѣосвещенни прѣдшественици; и че той достойно ще сѣе живото сѣме на царството Христово между новото си паство, ще оправи и направи духоветѣ къмъ Духа Господенъ, и че най-послѣ, ще носи и въдворява мира и правдата у ржководенитѣ отъ него нови негови духовни чада.

Униние и надѣжда

Когато слънцето захожда задъ гората, или пъкъ се губи тамъ далечъ, задъ хоризонта на океана, и подиръ малко почва да се разпространява и постепенно да се сгѣстява мрака, сегисъ-тогисъ, въ меланхолически минути, отчаянно извиквамъ: „Нещастни човѣче! Това е краятъ на земниягъ ти животъ! Колкото и да тичашъ, колкото и да се издигашъ, колкото и да се прославишъ, това те очаква — захожданието; мрака ще те заобиколи, и земята ще те покрие, никаква заря не ще може да проникне прѣзъ този гѣстъ мракъ!“

* * *

Когато пъкъ тукъ-тамъ виждамъ нѣкой брѣзъ потокъ, да покаже отпослѣ голотата на коритото си; когато трѣвата изсѣхва, а листата, които до вчера служеха за нажитъ на дървото, увѣхнали падатъ върху земята, и клоноветѣ му оголяватъ, — уснитѣ ми, по нѣкога, тѣжно шепнатъ: „смъртни човѣче! Такъвъ ще бжде краятъ на тѣлото ти и на красота ти! Минавашъ като потока, изсѣквашъ като трѣвата и падашъ като цвѣтитѣ! Зимата ще образува нови потоци, пролѣгъта ще донесе друга трѣва и други цвѣтя, но ти, плѣнникъ на гроба, не ще можешъ вече да подновишъ живота си на земята и оголѣлитѣ ти кости за винаги ще останатъ пусти отъ окапалото имъ и унищожено облѣкло!“

Когато пъкъ виждамъ, че нѣкои отъ листата падатъ, а други оставатъ, за да паднатъ и тѣ отпослѣ, така щото да не остане никаква зеленина, но всичко смъртта да унищожитъ и помѣте, прѣдставямъ си сѣмействата, отъ които днесъ едни, а утрѣ други се губятъ, и отъ които послѣдния умрѣлъ е най-нещастния отъ всички, понеже той е пролѣлъ толкова сълзи, когато за него нѣма кой да пролѣе нито капка! А послѣ, като си припомня за домашнитѣ, отъ които се губи едно цвѣтище, прѣждевременно грабнато отъ смъртта, която толкова и толкова молби и молитви не можаха да умилостиватъ, съ душевна скърбъ си прѣдставямъ, че и ние останалитѣ подиръ малко врѣме ще бждемъ грабнати, както прѣдѣдитѣ ни, родителитѣ ни, братята ни, приятелитѣ ни, и толкова милиони подобни намъ, и че не е чудно уснитѣ, които сега ни наслаждаватъ, подиръ нѣкой денъ да ни подадѣтъ или поискатъ послѣдно цѣлувание! Тогавъ ме обзема безкрайна скърбъ, като мисля, че гроба е глухъ, че студената смъртъ не иска да знае нито отъ бащини обятия, нито отъ огъня, който, се излива отъ огорченото сърдце и онѣмѣлитѣ уста на нещастната съпруга и майка!

* * *

Когато пъкъ виждамъ весели дѣчица въ люда, безъ да искамъ, мисля си, колко лесно тѣзи мили дѣчица падатъ отъ топлата имъ люлка въ ледения ловегъ на смъртта; че хубавчикитѣ имъ малки ржччки,

които толкова приятно прѣгръщатъ шията на родители си ненадѣйно могатъ нѣкоя вечерь или сутринь смъртно да се скърстятъ! И заедно съ това прѣдставлявамъ си още много други работи, които всѣки денъ съ хилядници се случватъ въ живота на човѣка, като млади съпрузи, които немилостиво раздѣля смъртта; цвѣтущи моми, които приематъ смъртния вѣнецъ, вмѣсто очаквания невѣстински; достойни синове, очитѣ на които затварятъ останали живи, стара и измѣчени родители; нещастни дѣтица, чието сиротинството е нищо въ сравнение съ крайната бѣдность и осѣждностъ, която ще послѣдва; и тогава съ голѣма скърбъ и тага си казвамъ: „Кой е този плачъ, който ще може да прѣдстави нещастieto ти!“

И тогава унинieto цѣлъ ме обзима.

* * *

Но щомъ колѣнична и обърна сърдцето си къмъ молитва, или щомъ завѣе въ душата ми прохладността на която и да е страница на Св. Евангелие, вѣрата разпрѣсва мрачните мисли надѣждата развѣселява и умѣчавача скърбта и чувствата ми, и Божията благодать ми донася насърчение и утѣха, И тогава си казвамъ:

„Душо моя, успокой се и радвай се! Защо се страхувашъ? Защото страдашъ ли? Но, ако имашъ вѣра и вървишъ по пътя на благочестieto и любовта, ти ще прѣтърпишъ испитанията и ще се явишъ още по-млада и по-свѣтла. Погледни на полянитѣ, нивитѣ, зеленитѣ гори, градинитѣ. Тѣхъ често бичува пороенъ дъждъ, и който ги гледа скърби и казва: „Жално за тѣзи растения, за тази хубава природа; всичко е изгубено!“ Но дъжда минава, облацитѣ се разпрѣсватъ, небото се изяснява, слънцето изново се явява съ всичкото си величие и блѣсъкъ, и омото се развеселява прѣдъ тази природа, на която дъждътъ е помогналъ и я направилъ по-млада, по-буйна, по-привлекателна. Така и ти душо, когато зимата на тежкитѣ условия настѣпи и бурята на нещастията избухне; когато разни гѣрмотевици затрѣскаатъ надъ главата ти и поройни тѣги те заобиколятъ; когато скърбта те обхване и изглежда, че ще те съсипе, търпи и радвай се. Защото зимата ще мине и ти ще се явишъ още по-весела и красива. Богъ ти приготвява вѣчно спокойствие и безкрайна свѣтлина, несравнено по-привлекателна отъ разочерованията на най-упоителната пролѣтъ и на най-обаятелното лѣто.“

* * *

И още казвамъ на душата си; „Защо скърбишъ и ушивашъ? Страхъ те е да не зайдешъ ли? Но и слънцето не захождали? когато тукъ захожда, то другадѣ изгрѣва. Така става и съ тебе. Ще оставишъ врѣмето, но за да блѣснешъ въ вѣчността. Ще дойде врѣме, ко ато слънцето ще изгуби своята свѣтлина, но ти, която стоишъ по-горѣ отъ него, като оставишъ този свѣтъ, тогава най-вече ще блѣснешъ. Справедливо Апостолъ Павелъ е нарѣкалъ тукашния животъ нощъ, а бѣдѣщия — день. Радвай се, прочее, душо моя, и не се плаши отъ завѣсата, прѣдъ която спира врѣмето. Задъ нея не ще намѣришъ бездна, а вѣчна и безкрайна свѣтлина.“

„И листатата ако падатъ, пакъ дървото остава. Така и плътта, ако изгние, ти, душо, далечъ отъ всѣка погибель и разрушение, вѣчно ще прѣбѣдешъ. Дървото, наистина, робъ на врѣмето, ще прѣстане да под-

новява листата си, па и то ще изчезне и нѣма да остане знакъ отъ мѣстото, дѣто нѣкога е било пуснало корена си и простирало клоноветѣ си; но ти, въ великия и знаменитъ день, пакъ ще си вземешъ тѣлото, но възобновено, нетлѣнно, пълно съ красота, младостъ и здравие, далечъ отъ каквото и да било несвършенство, лишения, нужди, болестъ и смъртъ и ще живѣешъ, като отдѣляшъ съ него, вѣчната слава, честь и щастие, такава, каквото само тамъ може да има, дѣто никаква завѣса и никаква прѣграда не съществува; тамъ ти, погорня отъ Мойсея, Херувима и Серафима, ще видишъ лице съ лице самия Богъ.

И душата ми съвсѣмъ се успокоява, когато ѝ се вдѣхнатъ и тѣзи сѣждения: Защо ли въздишашъ и се топишъ за изгубването на ближнитѣ си? Не си ли видѣла съ какъвъ погледъ съпругата посрѣща любимия си съпругъ, когато се връща отъ чужбина? Съ какви цѣлувки и прѣгръщания майката посрѣща сина си? Съ каква усмивка годеницата развеселява годеника си, когато го вижда подиръ една къса или дълга раздѣла? Держай, прочее, и ти душе моя и не бой се. Изгубенитѣ звѣзди изново ще кръстосатъ своитѣ лъчи. Изгубенитѣ единъ отъ другъ пътници ще се запознаятъ помежду си, за да не се раздѣлятъ вече никога. И какво си неизказано щастие при тази срѣща, когаго душитѣ ще бѣдѣтъ прѣпълнени отъ блаженство и любовъ, които никакви грижа, мѣчения, мисли и раздори не ще прѣкъсватъ и намаляватъ; когато тѣлата ще бѣдѣтъ извѣредно красиви и лучезарни, както онова на Господа нашего Исуса Христа въ врѣме на прѣображението или възнесението му; когато ще се причислимъ къмъ дружината на апостолитѣ и всички светии, па и на самия Богъ и когато всички, които сме обичали, вѣчно ще бѣдатъ съ насъ, и то въ едно неизказано блаженно положение, което човѣкъ не може нито да си въобрази, нито да помисли.“

И Така душата ми се успокоява и утѣшава. Смѣла въ пътя и борбата на земния животъ и придружена съ вѣра и надѣжда, тя казва на врѣмето: „Хвърчи, врѣме, като бурята, като вихрушката, като мисльта, като свѣтканицата. Хвърчи, врѣме, и търкаляй годинитѣ си. Никакъ не ти се боя. Ако ти хвърчишъ, и азъ хвърча заедно съ тебе. И всѣка година, която минава, по-ме доближава до истинския животъ. Ти ще намѣришъ края си въ свършека на вѣковетѣ; но азъ, която стоя по горѣ отъ тебе, макаръ и твоя рожба и сега жителка на земята, но наслѣдница на Божието царство, прѣдзначена съмъ да остана вѣчна и безсмъртна, като него.“

Белетристика.

Фабиола или староврѣмекитѣ християни.

(Продължение отъ бр. 33).

И майката растворила Евангелието и зела да чете на сина си проповѣдь.

Тѣй живѣли Християнитѣ.

Не тѣй живѣли нехристиянскитѣ сѣмѣйства.

Въ това врѣме въ другѣ една къща робнитѣ нареждади трапезага за вечеря. Тази къща била много

богата: голѣми, стан, послани съ скъпи килими, прозорцитѣ украсени съ скъпи материи и златна парча (златоцветанъ плащъ). Около стѣнитѣ били наредени като украшения разни играчки отъ злато и сребро.

Стопанивѣтъ на къщата, Фабий, билъ човѣкъ весель, простодушевъ. Съ робитѣ не се обхождалъ жестоко и твърдѣ не ги обиждалъ. Той не вѣрвалъ въ своитѣ езически богове и по празниците ходилъ въ храмоветѣ само за очи. Прѣкарвалъ си врѣмето въ различни веселби: на угощения, въ събрания, въ разговори съ своитѣ приятели. Едничката си дъщеря, Фабиола, той обичалъ по своему: обичалъ да я гледа накичена и натруфена, подарявалъ ѝ богати дрѣхы, разни украшения, грижелъ се да има при нея много робини и гледалъ, щото отъ нищо да се не вуждае.

Фабиола била млада, красива мома. Тя имала добро сърдце, само много горѣщо и гордѣливо. Тя обичала, щото всички въ къщи да и се покоряватъ въ всичко. Въ Римъ минавала за много умна и учена. Тя не била езичвица, тѣй като не вѣрвала въ езическитѣ богове и имъ се смѣяла. Тя казвала, че тѣ не съществуватъ, и че цѣлата езическа вѣра е човѣшки измислици. За учението на Христа тя тищо не знаела, а чувала, че на всѣкъдѣ псуватъ Християнитѣ и ги мжчатъ, и ги считатъ за човѣци глупави, които вѣрватъ въ нѣкакъвъ си сироманъ еврейвъ, распяватъ на кръстъ.

Единъ празниченъ день Фабиола стояла въ стаята си и чакала да ѝ натъкмятъ да се облече. Три робини се въртѣли около нея. На маситѣ били натурани различни златни прѣстени, огърлицы, обици и блѣстящи скъпи украшения. Фабиола лежала на канапето и държала въ рѣка ножъ съ златна дръжка. Когато робинитѣ вършѣли нѣщо не по волята ѝ — тя ги бола съ ножа. Такъвъ билъ обичая въ богатитѣ езичници, и тѣ не стъзнавали въ това нищо лошо. Тѣ не смѣтали робитѣ за човѣци, обръщали се съ тѣхъ почти като съ животни, и мислѣли, че иматъ право да ги биятъ и убиватъ. Една отъ робинитѣ, Сира, седѣла около Фабиола и пришивала кордели по роклята ѝ. Сира била момиче тихо, добро, никога не роптаяла, била мълчалива и непрѣстанно работѣла. Двѣтъ други робини се боели отъ господарката си, и за да ѝ угодятъ, стараели се винаги да я ласкаятъ и да я хвалятъ.

— Колко бихъ желала, прѣврасна госпожице, казала едната отъ тѣхъ — макаръ отдалечъ да видя, какъ ще влѣзешъ при гоститѣ съ прѣмената си. Всички ще се загледатъ въ тебе!

— А азъ не мога да желая такава честь — казала другата робиня — гдѣ можемъ ние да мислимъ за това. Азъ съмъ и отъ това само щастлива, гдѣто ще се понагледамъ тукъ на нашата господарка. Тя и безъ прѣмена е добра.

Фабиола се обърнала къмъ Сира.

— Е, Сиро, ами ти какво ще ми кажешъ? Ти какво би желала?

— Азъ желая само едно: да си изпълнявамъ добръ работата и да не правя зло на човѣцитѣ.

— Отъ тебе редко се чува приятна дума.

— А нима ти имашъ нужда отъ моята похвала? Ти си богата, красива, навикнала си да слушашъ похвали отъ знатнитѣ човѣци. Защо ти е похвалата на отъ една бѣдна робиня?

Фабиола не можела да навикне къмъ такива свободни думи отъ страна на робиня, и съ раздражение казала на Сира:

— Ти, чини ми се, си забравила, че си цѣла моя. Азъ съмъ те купила и мога да те накарамъ да правишъ всичко, което поискамъ. Искан ли ми се да ме хвалишъ ти трѣбва да ме хвалишъ; иска ли ми се да се смѣешъ — ти трѣбва да се смѣешъ. Ти трѣбва да разбирашъ че си цѣла моя, и нѣмашъ нищо твое у себе си

— Това е истина: всичкитѣ ми сили, тѣлото ми, трудоветѣ ми сѣ твои: но азъ имамъ и мое нѣщо, което никой не може да ми го земе.

Фабиола се засмѣла и допитала.

— Това е смѣшно! Че какво друго можешъ да имашъ освѣнъ тѣлото; какво е това нѣщо, което никой не може да ти го земе?

— Това, което има всѣки човѣкъ: въ всѣки човѣкъ освѣнъ тѣлото има още духъ Божий. Той не е отъ тѣлото. Отъ тѣлото може да бѣде само земно, смъртно; а отъ духа бива небесно, безсмъртно. За това нѣщо е казано: роденото отъ плѣтъ, плѣтъ е; роденото отъ духъ, духъ е. Духъ е това, което живѣе въ тебе и въ всѣки човѣкъ; той е разуменъ, свободенъ и господаръ на тѣлото. Той нѣма ни начало, ни край. Него всѣки го знае и чувствува въ себе си. Въ него е и моя животъ, и него никой, освѣнъ Бога, не може да го вземе отъ мене.

Фабиола прѣстанала да се смѣе и наченала да слуша Сира. Тя попитала:

— А какво ще стане съ този духъ слѣдъ нашата смъртъ?

— Азъ не зная какво; зная и вѣрвамъ само въ това, че духътъ не умира; а което е отъ духъ, то е вѣчно.

Фабиола се засрамила, за гдѣто слушала робинята. Гордостята заговорила въ нея, и тя сърдито запитала:

— Ти отъ гдѣ си зела такива глупости? Азъ съмъ по умна отъ тебе, много разни книги съмъ чела, и тамъ никждѣ не се говори за това.

— Мене ми сѣ говорили за това въ отечеството ми. Тамъ въ всичкитѣ човѣци признаватъ единъ и сѣщи духъ Божий.

— Та по твоему всички сѣ равни? — Извикала Фабиола. Нима робътъ може да бѣде равенъ на господаря?

— Ние всички сме равни по духъ. У всѣкого има духъ Божий; той не може да бѣде различенъ, той у всички е единъ и сѣщия.

Фабиола съвсѣмъ се разсърдила.

— Всички сѣ равни? Ти, комахай ще рѣчешъ, че си равна съ мене? А? Отговори ми ей сега.

Фабиола станала отъ канапето и замахнала съ ножа. Двѣтъ робини уплашено гледали на нея. Сира издигнала добритѣ си очи къмъ Фабиола и тихо казала:

— Ти си по-горѣ по богатство, по хубостъ, по ученостъ, но у тебе духътъ е сѣщо такъвъ, какъвто и у мене; по духъ ние сме равни съ тебе.

На Фабиола се показало че Сира я унижава като я прави равна на себе си. Тя не можела да прѣнесе това. Тя се разсърдила, и вѣнъ отъ себе си отъ гнѣвъ, хвърлила ножътъ въ Сира и той се забилъ въ рѣката ѝ. Сира извикала отъ болестъ и подскочила отъ мѣстото си. Отъ раната протекла кръвъ. Сира стояла на срѣдъ стаята и мълчишката плачела.

Фабиола се опомнила. Тя много се засрамила и ѝ станало жално за Сира. Тя искала да попроси прошка отъ него, но гордостята ѝ побъркала да направи това, и тя само казала:

— Иди при моята бавачка и ѝ кажи да ти привърже ржката. Азъ не искахъ да ти причиня такава болка.

Сира се обърнала и като излѣзвала отъ стаята, срѣщнала се на прага съ една млада мома, облѣчена въ прости бѣли дрѣхи. Лицето у тази мома било блѣдно, оч. тѣ кротки, сини, златиститѣ ѝ коси били просто сче сани. Тази мома се казваше Агнеса. Тя била дъщеря на богати родители и се падала на Фабиола братовчедка. И тя, както и Сира, принадлежала къмъ християнитѣ, но за това почти никой не знаелъ, и Фабиола дори не подозирала това. Агнеса ласкаво погледнала на Сира и отишла при Фабиола.

Фабиола много обичалъ Агнеса и ѝ се зараждала.

— Колко добръ стори Агнеса, че дойде при мене. У мене ще вечеря единъ новъ гостъ, Фулвий. Той недавно е дошелъ въ Римъ, и цѣлиятъ градъ приказва, че той е богатъ и уменъ.

— Мене ми се по-иска да посѣда съ тебе; но какво да се прави, трѣбва да се отиде. А ти, както винаги, се съ бѣлитѣ си дрѣхи ходишъ, като бѣло гълъбче! Само що е това у тебе? Гледай! Това е кръвъ? Да, да, искашъ ли да заповѣдамъ да ти донесатъ моето наметало?

— Не, защо. Това е кръвъ отъ Сира. Тя сегичка ми показва примѣръ, какъ трѣбва покорно да прѣнасяме обидата и болката.

Фабиола разбрала, че Агнеса видѣла, какъ тя ударила Сира, и че, като минавала край нея, Сира ненадѣйно нападла роклята на Агнеса. Тя пакъ се загрижила, но и видъ не показала и само попитала:

— Та ти искашъ да се учишъ отъ робинята? Това е чудно. Ти винаги се застѣпвашъ за тѣхъ, но вѣрвай ми че тѣзи твари не заслужаватъ такова внимание.

— И тѣ сж сѣщо такива човѣци, както и ние. И тѣ иматъ такъвъ умъ, и такова сърдце. Същиятъ Богъ, който е далъ намъ животъ — далъ е и тѣмъ сѣщо такъвъ животъ. И за това тѣ сж наши братя и сестри.

— Не е истина! Извикала Фабиола. Тѣ за това сж създадени, за да изпълняватъ волята ни и да ни служатъ. Ние за това ги хранимъ.

— Е, стига, не се сърди. Азъ мисля, че ти сама виждашъ, кой бѣше днесъ правъ: ти или Сира. Ти я удари съ ножа, защото тя ти каза истината и не ти стори нищо и покорно, безъ да се сърди, прѣнесе твоята обида. Не ми отговаряй, азъ и тѣй виждамъ по лицето ти, че ти си съгласна съ мене.

Фабиола помълчала, а послѣ запитала:

— Защо, когато дойда при тебе, на душата ми става винаги хубаво. Всички весели, всички работятъ, никой не заповѣдва и не вика, а работата си отива. Наистина, Агнеса, азъ ти се чудя: съ каква сила заставлявашъ всичкитѣ да те обичатъ и да те слушатъ?

Агнеса се усмихнала.

— Тѣзи сила я има всѣки човѣкъ, само че не всички искатъ да се ползватъ отъ нея.

— Да, да и Сира говори сѣщото. А знаешъ ли, че тя наистина е добра. Когато болѣдувахъ отъ заразителенъ тифусъ, никой не искаше да ме гледа. Моята

бавачка бѣше робинитѣ, за да ми слугуватъ; Само Сира не ме остави и ме гледаше денѣ и ноцѣ.

— Е, видишъ ли, какъ да я не обикнешъ?

— Да я обичашъ? Та може ли да се обича робиня? Азъ я наградахъ за това — ето ти и всичко.

— Ай — ай — ай! Фабиоло какво говоришъ. Погледни на животнитѣ, и тѣ прѣвикнаватъ и обичатъ човѣка, който ги мила и ги гледа. Какъ ние човѣцитѣ, да не правимъ сѣщото; какъ да не обичаме човѣка, когато той ни пази и ни гледа.

На Фабиола било неловко, и тя нищо не отговорила на това.

— Е хайде да идемъ; врѣме е вече — казала тя.

— Ами защо не си си турили обици, ни огърлица, забрави ли?

— Не, не съмъ забравила, ами ей-тѣй не ми се иска.

(Слѣдва).

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛѢТОПИСЬ.

Вжтрѣшенъ отдѣлъ

Отпътувалъ ахиерей. Новоизбраниятъ пловдивски митрополитъ Високопрѣосвещенія г. г. Максимъ на 25 того е напустналъ гр. Ловечъ и до сега управляемата отъ него Ловчанска епархия, за да застане на ноепрѣотолния си митрополитски градъ Пловдивъ. Изпращанieto на Високопрѣосвещенія отъ Ловечъ е било както ни пишате, по-вече отъ сърдечно. Излѣзли сж да го изпратятъ до извнѣ града множество народъ, духовенството, ученицитѣ заедно съ учителитѣ си, адвокати, военни и пр. По тоя случай сж били държани прощални рѣчи отъ страна на духовенството — отъ свещеникъ Иванъ Янковъ, членъ сѣвѣтничъ на ловченския епархийски сѣвѣтъ; отъ страна на гражданитѣ — ловченския кметъ г. К. Илиевъ; и отъ страна на учащитѣ и учителитѣ — отъ директора на ловченского V-то класно училище г. Врѣмбаровъ.

Високопрѣосвещенія Максимъ е билъ твърдѣ трогнатъ отъ вниманieto на ловчанскитѣ християни и съ една горѣща рѣчь, обрѣщашъ се къмъ всички, поканилъ ги да продължаватъ и за по-нататѣкъ градежа на зданието, основитѣ на което сж били положени още отъ Кирила и Методия, и е било градено и украсявано отъ Паисевци, Неофитовци и пр.

Митрополитъ Максимъ на рѣчь за Пловдивъ е пристигналъ въ София на 26 того, отъ дѣто на 1 ий октомврий ще застане за Пловдивъ.

† **Митрополитъ Натанаилъ.** Въ допълнение на краткитѣ животописни бѣлѣжки за покойния митрополитъ Натанаила, що бѣхме дали въ миналия си брой, считаме за умѣстно да отбѣлѣжимъ още, че покойниятъ се е подвизавалъ и на книжовното поле. Той е написалъ слѣднитѣ съчинения: „Зерцало Христа Петра“ и „Святителское поучение“, напечатани въ Москва. Въ 1852 година написалъ и издалъ въ Прага „Указание пути въ Царство Небесное“. Написалъ е сѣщо книгата „наставление за свещеницитѣ“. Най доброту негово съчинение е „Охридската Българска Архиепископия“. Тоя обемистъ трудъ е напечатанъ въ цариградскитѣ книжици отъ 1873 година.

Въ врѣме на отслужената заупокойна литургия (на 20 того въ врѣме на погребението) епархийскитѣ проповѣдникъ свещеникъ Г. Рафаиловичъ е произнесълъ рѣчь за живота и заслугитѣ на покойния архиеерей. Слѣдъ свършването на опѣлото, останкитѣ на покойния сж били погребени отъ внѣнъ задъ онтарть на църквата „св. Богородица“, съгласно изказаната отъ него многожди воля. Тукъ прѣди полагаието му били произнесени двѣ кратки рѣчи: една отъ страна на

Охридската дошла отъ София депутация (адвоката С. Бабалановъ) и отъ учителя Ст. п. Георгиевъ.

Както бѣхме съобщили, въ приготвената програма е било прѣдвидѣно слѣдъ опълото шествие изъ града, но това не ставало, понеже Н. Ц. В. Княза бързалъ да замине въ 11 часа прѣди пладнѣ отъ Пловдивъ.

Въ недѣля сутринята (на 24 того) е била отслужена панахида за упокоение душата на Високопрѣосвѣщения покойникъ и въ Екзархийския параклисъ въ Орта-къой отъ негово Блаженство Екзарха, въ българската църква „св. Стефанъ“ отъ Негово прѣосвѣщенство Враницкия епископъ г. Неофитъ, заедно съ цѣлото българско фенерско Духовенство, и въ параклиса на българската духовна Семинария.

Панахида за упокоение душата на блаженпочившия пастиръ щѣла да бѣде отслужена и въ гр. Охридъ.

Откриване на Българска Духовна Семинария въ Цариградъ. На 15 того — петък — станало откриването на Духовната ни Семинария въ Цариградъ и започването на редовнитѣ учебни занятия за настоящата 1906—1907 учебна година.

По този случай биль извършенъ водосветъ въ 9 ч прѣди обѣдъ въ семинарския параклисъ, въ присѣдството на учителитѣ и прѣподавателитѣ на Семинарията.

Слѣдъ водосвета ректорътъ на семинарията се обърналъ къмъ възпитаницитѣ съ една кратка по случая рѣчь, съ която слѣдъ като ги поздравилъ съ добро пристигане и започване на учебнитѣ занятия, припомнилъ имъ ученическия дългъ относително труда, който трѣбва да полагатъ, и послушанieto, което трѣбва да показватъ къмъ пансионскитѣ и училищни наредби и къмъ учителитѣ и преподавателитѣ си.

Отъ тая година сж увеличени часоветѣ по турския и руския езици, и е въведенъ французкия езикъ въ I, II, III и IV класове.

Числото на всички възпитаници на цариградската семинария тая учебна година ще бѣдатъ 153, отъ които 117 лански и 36 новоприети. Тритѣ четвѣрти отъ новоприетитѣ ученици сж отъ вилаетитѣ, а останалитѣ отъ княжеството.

Новоналѣзли книги. Отпечатана е книгата „Писма за длъжноститѣ на свещеническия санъ“ частъ I и II (стр. 414 на 8°) отъ Александръ Стурдза; прѣведена отъ руски и допълнена отъ Архимандритъ Неофитъ.

Книгата е издание на св. Синодъ и струва 2 лева.

Издѣла е отъ печатъ сжщо книгата „Църковни слова, поучения и рѣчи“ отъ Архимандритъ Иоаникий (стр. 370 на 8°, цѣна 2-50 лв.)

Въ едни отъ слѣдующитѣ си броеве ние тѣкчимъ да дадемъ нѣкои рецензии бѣлѣжчи за горѣозаглавенитѣ книги.

Внѣшенъ отдѣлъ.

Писмото на Петербургския Митрополитъ Антония по настоящето положение на Русия. Първенствующия членъ на руския Св. Синодъ, Високопрѣосвѣщения Антоний, Митрополитъ Петербургски, е изпратилъ слѣднето писмо до рускитѣ епархиални архиерии, което писмо е направило дълбоко впечатление по цѣла Русия и се живо коментира отъ руския църковенъ и свѣтски печатъ:

Въ сегашната тежка година на страдания на светата наша Църква и на любимата наша родина къмъ васъ, възлюблений о Христе брате, по порѣка на Св. Синодъ, се обръщамъ съ настоящия позивъ:

Какво виждаме, какво чуваме около себе? Оскудѣва вѣрата; гибне древното руско благочестие; отечеството е потресено отъ вълнения въ самитѣ си основи. Изгубилитѣ умъ прѣстѣпници извършватъ нечути злодѣйства, отъ които невинно гибнатъ множество хора. Людие прости и тъмни се отказватъ отъ честния трудъ, що имъ е давалъ срѣдства за сществу-

вание. Като се опълчаватъ противъ чуждото добро, тѣ безумно унищожаватъ плодетѣ на дълголѣтни трудове и цѣлущитѣ хазайства обръщатъ въ пустини и пепелища; а просвѣтитѣ съ нѣкакво равнодушие, съ нѣкаква страхливостъ безмълвно съзѣрчаватъ разпаданieto основитѣ на нашата господарственостъ.

Но ще прѣмине врѣменното ослѣпление, тѣ се успокоятъ врѣменното развалувано народно море, и тоя сжщиятъ руски народъ ще ни попита, насъ, своитѣ пастири: дѣ бѣхте вие въ годината на вълненията, вие, всѣдствие думитѣ на които въ древни врѣмена Русия е спирала полчищата на нечестивитѣ?

Нашитѣ пастири не сж се отдалчили отъ народа, тѣ страдаятъ заедно съ него, но разпрѣснати, потулени по необятнитѣ пространства на Русия, тѣ не чувствуватъ силитѣ си и безмълвно търсятъ опора и поддръжка.

Прѣосвещеный владыко! На Вашето архипастирско попечение е повѣрено и стадото словосно и пастиритѣ му; отъ архипастиритѣ тѣ очакватъ думи на ободрение и наставление.

Когато на господаря бѣ угодно съ манифеста отъ 17 октоари 1905 година да дари на народа си основитѣ на гражданската свобода, Св. Синодъ въ посланието си пишеше: „нека послужи даруваната свобода не свобода за своеволия, буйства и мятежи, що водятъ къмъ братоубийстена борба, а за свобода на миръ и любовъ не само къмъ братята християни, но и къмъ хората, чужди на нашата свѣта вѣра.“

На насъ, епископитѣ на православната Църква, Самъ Богъ е връчилъ духовното водителство на людитѣ Божии и на пастиритѣ на Църквата. На насъ лежи обѣта да съблюдаваме и твърдо да държимъ мира църковенъ и съ всички мѣрки да отстраняваме противното на правата на върховната власть, на ползата и безопасността държавна. Всѣкога, и сега особено, когато ожесточенитѣ врагове на Църквата Христова и на държавния редъ повсемѣстно развращаватъ повѣренитѣ намъ паства съ погубни учения и възбуждатъ православния народъ къмъ отврѣщение къмъ църквата, къмъ отречение на вѣрата и забравяне на християнската любовъ, къмъ вражда съ словна и къмъ възстание противъ законнитѣ власти и държавния редъ, ние, епископитѣ, не трѣбва ни една минута да забравяме дълга и обѣтитѣ си, като помнимъ думитѣ на Господа Бога: „Проклята всякъ творящъ дѣло Божие съ небрежнiемъ“. Въ борбата съ враговетѣ на Църквата и господарството, що се стремятъ къмъ омрачението на ума и развращението на волята, сж нужни не само едни внѣшни мѣрки на господарствения порядкъ, но най-вече мѣрки на нравственото християнско въздѣйствие. Ние, духовнитѣ водачи на пастиритѣ църковни, трѣбва да положимъ всичката грижа, за да обединимъ пастирскитѣ сили не съ нѣкакви мѣрки на запрещението и на строгостта на властта, а въ тѣсенъ съюзъ съ тѣхъ въ духа на любовята, посрѣдствомъ непрѣкъснато общение и назидание. Необходимо е у едни да се подкрѣпи пастирската ревностъ, у други да се възбуди, у трети да се одобри, и у всички да се направи къмъ една свѣта цѣль: съхранението на православната вѣра, утвърдението на нравствеността върху началата на християнската любовъ и поддръжанието на държавния редъ.

Въ навечерието на великото дѣло на изборитѣ за въ государствената дума, къмъ участие въ които е призвано и духовенството, особено е важно да се насочатъ пастиритѣ къмъ благо на народа и господарството. Мнозина ще идватъ при тѣхъ, мнозина ще прѣдлагатъ тѣмъ и на народа всичкитѣ земни блага, само за да дадатъ за тѣхъ гласъ и за да подбудятъ къмъ туй и паството си. И трудно ще бѣде на пастиря да се ориентира по срѣдъ политическитѣ разпри и партийни спорове. Но на насъ се слѣдва да имъ покажемъ, че у тѣхъ е най-високата, непрѣходяща мѣрка, чрѣзъ която се измѣрва всѣко дѣяние човѣшко. Да обръщатъ внимание не на думитѣ, обѣщанията и многоказващитѣ политически програми, а само на туй, дали дожаждатитѣ при тѣхъ държатъ въ сърдце си християнския законъ на любовята и правдата и дали съблюдаютъ тоя християнски законъ въ живота си, и да ли радѣятъ за благо на Църквата и Отечеството. Съ туй висше ржководство пастиртѣ може смѣло да отиде и въ самия водовъртежъ на народния животъ съ увереността, че той не само самъ не ще се излъже, но и много колебающи се и заблудени ще повърне на пѣтя на спасението, и съ силата на любовята

си ще се яви побѣдителъ въ духовната борба съ злото, което подрива всичкитѣ въковни основи на живота на руския народъ. Св. Синодъ се надѣва, че Вашата архипастирска ревностъ ще намѣри и други начини въ обединението на пастиритѣ, а чрѣзъ тѣхъ и на паството, въ борбата съ угрожаващата Църквата и държавата опасность.

Католишката уния на Изтокъ въ свързка съ националистическото движение на арабитѣ. Въ дѣйността на католишкитѣ мисии на православния изтокъ настѣпва, споредъ бѣлѣжкитѣ на „Церков. Вѣстникъ“, новъ периодъ, койго свидѣтельствува за отречението на римската курия отъ ония похвати на пропагандата, що сж били осветени съ редъ булли отъ папа Левъ X и що сж създали разцвѣта на католишката уния посредъ православнитѣ гърци и сирийци. Разбираме прѣсловутата *уния*, туй любимо дѣте на покойния римски понтифексъ. Извѣстно е, че Левъ X съ дѣйността на многочисленитѣ латински мисии на Изтокъ е прѣслѣдвалъ единичката цѣль: прозелититѣ сж били длѣжни да признаятъ главенството на папата и при всичкитѣ други страпи на църковно-религиозниятъ имъ живото е можало да се запази *statu quo*-то, безъ всѣкакви измѣнения и приспособления къмъ латинската дисциплина. Отъ тукъ, и духовенството на униятѣ, каквито и да бждатъ по-народностъ (гърци, араби, арменци и пр.) принадлежатъ на съотвѣтната нация, при богослужението се запазва родния езикъ, църковната обрядностъ си е оставала сжщата, вжтрѣшното устройство на църковнитѣ общини и енории е носѣло чъртитѣ на прѣжния строй и пр.

Отъ прозелититѣ на католицизма се е изисквало само послушание, или иначе да се каже — признаване на идеята за първенството (приматството) на папата, който, отъ точка зрѣние на униятѣ, се намира нѣкъдѣ надалеко, прѣдставлялъ се на проститѣ и необразовани жители на Сирия и Палестина като нѣкое митическо сщество, и за това не имъ се виждало трудно да признаятъ неговото главенство, щомъ само имъ се запазва родния езикъ, обрядъ и духовенство. И по таквъ начинъ посредствомъ унията, католицизмътъ е направилъ на Изтокъ не малко завоевания и е достигналъ такива успѣхи, на които по-рано съвѣтъ не можало да се разчита. Отъ страни се показвало, че и вжтрѣшната мощъ на католишката църква на Изтокъ напълно съотвѣтствува на нейния външенъ успѣхъ.

Нали ужъ само въ Сирия и Палестина сществува 5 униянски общини, управлявани отъ 5 патриарха (маронитския и латинския въ Палестина, греко-униянския въ Дамаскъ, Сирийския и халдейския въ Месопотамия), отъ трима апостолски делегати и 37 епископа. Общото число на прозелититѣ тукъ достига до 1 милионъ. Но въ най-последно врѣме се е показало, че унията, посредствомъ която и ддѣйствуватъ латинскитѣ мисионери на Изтокъ, се явява твърдѣ на надеждно срдство за затвърдяването на папското влияние въ оная мѣрка, която е желателна за папската курия. Работата се състои въ туй, че и Православниятъ Изтокъ, въ състава почти на всичкитѣ си народности, се е вече пробудилъ отъ продължителното национално спанье, въ което е билъ хвърленъ отъ грозното турско правителство. Безъ да се говори за народитѣ на Балканския полуостровъ, които още въ началото на миналото столѣтие съ оржие въ рѣка сж почнали да извоюватъ свободата си, но и отдалеченитѣ Сирия, Палестина и Месопотамия се проникнали отъ стремлението за национално обособление. Турското правителство се старае съ всички срдства да потуши или задържи арабското национално движение, но то отъ година на година прогресира и заявява все нови свои искания. Работата вече отива за образуването на самостоятелно арабско царство съ обширни прѣдѣли и съ население, що е съзнало националното си, историческо и географическо единство. На редъ съ гражданското отдѣляне, къмъ което се стремятъ еднакво и християнитѣ и мусульманитѣ араби, възникна въ Сирия и църковно движение, съ което християнското население се стреми къмъ църковно-иерархическа обособленостъ отъ гърцитѣ. Избирането на православния антиохийски патриархъ Милетия (26/1 1906 г.) и Григория, родомъ сирийски араби, се явява краснорѣчиво потвърждение на указаното църковно движение. Напрасно гърцитѣ, въ рѣцѣтъ на

който се е намирала антиохийската патриаршия, обвиняватъ руситѣ, че ужъ тѣ подкладили у арабитѣ стремлението къмъ национално и църковно отдѣляне: естественитѣ рѣстъ на народитѣ и хода на историята не може да се задържи съ никакви срдства, а на рускитѣ дѣйци на Изтокъ съвѣтъ не е по силата да поематъ на плѣщи такова грамадно дѣло, като националното пробуждане на арабитѣ. Туй пробуждане се е почнало (безъ всѣкакво прѣко участие на руситѣ) 1) по начинанието прѣди всичко на католишкитѣ мисионери, въ интереса на които е било да откъснатъ арабитѣ отъ църковното имъ единение съ гърцитѣ, 2) по вината на гърцитѣ, които не сж вникнали въ вжтрѣшния живото на арабитѣ и сж пропуснали да съобразятъ оня моментъ, когато недоволнитѣ отъ еленистическия режимъ араби сж съсрдоточили силата си и сж заявили протестъ противъ крайноститѣ на грѣцкия гнетъ; и 3) вслѣдствие дѣйната подпомага на интеллигентната частъ на арабското общество, що се намира въ живи сношения съ западна Европа и Америка. Колкото се отнася до руситѣ, то тѣ сж по въпроса дѣйци отъ послѣне врѣме, и взеха участие въ арабското движение на своя лична отговорностъ и оказаха на арабитѣ малка помощъ въ силата на индивидуалната своя талантливостъ. Поменатото националистическо движение въ Сирия и околнитѣ ней страни, оказа, обаче, лоша услуга на папството. Това движение изобличи лжжата и фалша на папската политика на Изтокъ. Работата състои въ туй, че сществуващитѣ тукъ латински общини, при единството на свързващата ги уния, се намиратъ въ враждебно една спроти друга отношение, тѣй като всѣка една отъ тѣкъ счита само себе си напълно прѣдданна на папския прѣстолъ, всѣка е отдѣлна отъ другитѣ общини съ свое духовенство и обряди, съ свой богослужебенъ езикъ, съ нови форми на организация и устройство. И ето сега, когато арабитѣ се стремятъ къмъ политическо единство, униятскитѣ общини се показватъ достатъчно сериозно прѣпятствия въ постигането на туй единство; а заедно съ това въ Сирия средъ самитѣ тия общини, които съчувствуватъ на националистическото движение и рководителитѣ му, расте силно недоволство противъ Римъ за неговата хитра и врѣдна политика, която е внесла разцѣплѣние въ великото освободително дѣло на арабитѣ. Въ близко бждеще прѣдстои да се рѣши твърдѣ трудната диллема: Римъ ли ще трѣбва да се откаже отъ своята традиционна политика на изтокъ, облечена въ формата на църковна уния, или арабитѣ ще отхвърлятъ отъ себе си тежкитѣ вериги, които имъ сж наложени отъ прѣслѣдващата своитѣ изгоди римска курия. И по таквъ начинъ, съмнителнитѣ плодове отъ папската уния да се принесатъ въ жергва на националното повдигане, господарствената свобода и църковната самостоятелностъ на арабитѣ. Уроцитѣ на историята говорятъ въ полза на последното рѣшение.

Пушението на тютюна у английското духовенство. Въ Англия неотдавна е излѣзълъ законъ, съ който се запрѣщава пушението на тютюна отъ дѣца и младежи до 16 годишна възраст. Журнальтъ „The Record“ по тоя поводъ възбужда стария въпросъ за умѣтността на пушението на тютюна отъ страна на духовенството. Журнальтъ получилъ маса писма и отъ духовни лица и отъ миряни, които възставатъ противъ тая привичка. Та не е ли вѣрно, пише единъ мирянинъ, че пушачитѣ духовни лица страшно подриватъ влиянието си прѣдъ енорияшитѣ? На насъ мирянитѣ не сж потрѣбни такива пастири, които живиятъ тѣй сжщо, както и ние. Ние чакаме отъ тѣхъ примѣри за много по-високъ живото и имаме право на туй. Тѣхното посвѣщение, призванието имъ, отговорността имъ прѣдъ Бога, църквата и народа си — всичко изисква отъ тѣхъ, учащитѣ висшъ живото, да служатъ съ пълно самоотречение и самоотвержение. Хората не ще почнатъ да расжждаватъ за духовна работа съ оня, когото не считатъ за по-горенъ отъ себе си, и най-вече значение и влияние ще има този пастирь, който има таквъ високъ живото, за какъвто той провѣдва. У свещеника има двѣ причини за да се откаже отъ пушението: самъ той и неговото паство.

Ярловско Църковно Настоятелство — (Самоковска о.)

ПОКАНА

Ярловското Църковно Настоятелство, (Самоковска околия), поконва благочестивитѣ християни да заповѣдатъ и присѣтствуватъ при освѣщението на новопостроената църква **Света Недѣля**“ която ще се освети на 1-й октомврий т. г. отъ Негово Високо Прѣосвещенства Св. Софийски Митрополитъ Господина, Господина *Пармения*,

с. Ярлово, 18 септемврий 1906 год.

Отъ настоятелс вото.

ОБЯВЛЕНИЕ

Въ Книжарницата на Софийското Свещеническо Братство „Прѣподобний **Иоанъ Рилский**“ въ Столица София, освѣтнѣ всички църковни книги, намиратъ се за продажъ и слѣдующитѣ поучения, Слова и Проповѣди:

- 1) Кратки църковни поучения, чѣсгъ I, II, и III отъ Митрополитъ Герасимъ цѣна лев. 6:30
 - 2) Църковни Слова и поучения отъ Митрополитъ Максимъ цѣна лев. 2:50
 - 3) Поучения въ разкази отъ Архимандритъ Неофитъ цѣна лев. 1:20
 - 4) Поучително Евангелие (софроние) . лев 4 —
 - 5) Рѣководство по Богослужението на православната църква, наредилъ Митрополитъ Герасимъ цѣна л. 4 —
 - 6) Църковни Слова, поучения и рѣчи отъ Архимандритъ Иуникий цѣна лев. 2:50
 - 7) Животътъ на Исуса Христа отъ Фарара ц. л. 3:50
 - 8) Мъченицитѣ отъ Шатробриана цѣна лев. 2:50
- За пощенски разноски за една, или двѣ книги се изпращатъ 50 ст. за повече 1 левъ.

Отъ Соф. Свеще. Братст.о.

Д-ръ Н. ВОЯДЖИЕВЪ

Хирургъ-зжболѣнаръ въ София.

Улица „Раковски“ № 119, срѣщу Военния Клубъ.
Пломбирание на разедени зжби и лѣкувание на болни вѣнци
Специална лаборатория за

ИСКУСТВЕНИ ЗЖБИ

по най-усвършенствована метода, които по нищо не се различаватъ отъ естественитѣ зжби. **ЦѢНИ УМЪРЕНИ.**

7—10

Обявление.

№ 2661.

Св. Ст.-Загорска Митрополия обявява, че Мерицлерската енория, състояща само отъ с. Мерицлери, Чирпанска околия съ 300 къщи православни, — е вакантна и се дири кандидатъ за свещеникъ съ Богословско образование.

Желящитѣ да се отнесатъ до Св. Ст. Загорска Митрополия.

г. Ст. Загора, 12 Септ. 1906 год.

Отъ Св. Митрополия.

СКРЪБНО ИЗВЪСТИЕ.

Съ прискърбие на душата си и съкрушено сърдце извѣстяваме на всички роднини, приятели и познати, че многообичния ни и единороденъ синъ

Крумъ п. Анастасовъ

слѣдъ тринедѣлно боледуване на 12 Августъ въ 3 часътъ слѣдъ полунощъ срѣщу 13 — Недѣля прѣдаде Богу духъ на 3 мѣсечна възраст, като ни остави въ неутѣшима скръбъ за винаги.

Вѣчна ти память незабравимо чедо!

Опечалени родители: *Свещеникъ Анастасий Теодоровъ*; *Аника* пресвитера; сестри *Любица* и *Марийца*; дѣда *Теодоръ Златковъ*.

с. Друганъ, Радомирско, 20/VIII 1906.

Некрологъ.

Съ скръбъ на сърдце съобщаваме на всички роднини, приятели и познати, че обичниятъ ни съпругъ, баща и дѣдо

Свещеникъ Атанасъ К. Банчовъ

слѣдъ 6 мѣсечно непрѣкъснато тежко боледуване, на 1 септемврий умрѣ въ „Александровската болница“ — София, на 50 год. възраст, слѣдъ 25 годишно служение на Църквата.

Останкитѣ на покойния бѣха прѣнесени въ родното му село Бѣла-Черкова — Търновско, гдѣто на септемврий, въ присѣтствието почти на всичкитѣ му съселени, бѣха съпроводени до вѣчното му земно жилище.

Вѣчна ти память незабравилый съпруге, баща и дѣдо!

Съпруга: *Никула*; дъщери: *Анка*, *Сийка* и *Пенка*; зеть: *Тодоръ*.

с. Б-Черкова, 10 септ. 1906 г.